

L'educació com a exposició

Miriam Prieto Egido

Maaschelein. J.; Simons. M. [ed.] (2008)
Mensajes E-ducativos desde tierra de nadie. Barcelona, Laertes.

Els nens al carrer susciten intranquil·litat en les consciències educadores i educatives de la nostra societat. Què fan aquests nens? En vista de moltes mirades pedagògiques, sembla que no fan res, ja que no participen de cap procés educatiu. Només hi són. Aquest *ser-hi* va despertar l'interès de diversos autors procedents de diferents llocs (arquitectura, direcció cinematogràfica, etc.), que van compartir un espai comú, La Bâtie (França), el 2003 en un seminari que va tenir per títol «Nens del carrer incòmodes. Sobre la relació entre espai públic, educació i experiència».

D'aquest encontre neix *Mensajes E-ducativos desde tierra de nadie*, una obra que atura la mirada en aquests nens que no es preparen per a l'espai públic, sinó que hi són, en aquest espai. I enfront de la intranquil·litat que desperta la seva fugida de tot programa o intenció educativa, enfront dels desitjos de normalització, control, prevenció, que aquests nens desperten en els règims pedagògics, els autors d'aquesta obra advoquen per una *pedagogia de l'exposició*, que pren forma als diferents articles que componen aquesta obra⁵.

(5) «Europa 2006. Mensajes E-ducativos desde tierra de nadie» i «Sobre el precio de la investigación pedagógica», de Jan Masschelein i Maarten Simons; «Pongámonos en marcha», de Jan Masschelein; «Sobre la conversación con uno mismo», de Martin Walser; «Una lengua para la conversación», de Jorge Larrosa; «Sobre la mirada (Una buena buena ciudadana)», de Abbas Kiarostami; «Idea del estudio», de Giorgio Agamben; «Sobre ex-patriación y desplazamiento», de Ilan Gir-ze'ev; «Arquitect-

L'exposició, lluny de suposar l'abandonament dels nens a l'espai públic, constitueix la seva presentació pública, el seu donar-se a conèixer, el seu aventurar-se a rebre l'acció de l'esdevenir de l'esmentat espai i l'encontre amb els qui l'habiten. Més encara, pensar l'educació no com a *preparació per a*, sinó com *exposició a*, suposa no limitar-se només a l'exposició del subjecte que s'educa (aspecte que podria semblar gens innovador, ja que l'educand es troba sempre exposat, tant al subjecte que ha d'educar-lo com als continguts –coneixements, respostes, veritats– que aquest ha de transmetre-li), sinó defensar (com defensen els autors d'aquesta obra), també i fonamentalment, l'exposició del mestre o educador.

Així, la característica principal de l'educador exposat, enfront de l'actual valoració dels coneixements, competències, saber fer, etc., es refereix al seu ésser. L'educador o mestre exposat és qui increpa el subjecte que s'educa per tal que es cuidi, es presti atenció i assumeixi la responsabilitat de si mateix. No tracta, doncs, de transmetre continguts clarament definits i contrastats. Conversa. Conversa com cadascun de nosaltres mateixos ho fa a cada instant en el fur intern dels seus pensaments. En ells, alliberats de la necessitat de defensar una postura o convèncer a qui se'ns oposa, deixem fluir tota idea, una i també, per què no, la seva contrària, sense pretensió d'arribar a una resposta definitiva, només pensar alliberats de la mirada opressora del judici moral.

Pensar l'educació com a exposició suposa, doncs, iniciar un monòleg com-

to+pedagogo, pedagogia+arquitectura», de Wim Cuyvers; «Sobre los niños», de Maarten Simons; «Acerca del reconocimiento como sacrificio», de Norbert Ricken, i «Acerca de la humanidad», de Gert Biesta.

partit en veu alta, una recerca, una investigació en la qual la primera premissa és prendre distància, sobretot i primerament, d'un mateix. Masschelein proposa, per aquest prendre distància, la figura del camí. Caminar ens permet deslligar-nos de la nostra pròpia perspectiva, que es troba sempre subjecta a un punt a l'espai, a una posició. Així, al camí ens situem fora de qualsevol posició, ens exposem al present. Un present que, des d'aquest fora de tota posició, no es tracta ja d'interpretar o jutjar, sinó senzillament de mirar, de prestar atenció, a la recerca de tot el que es pugui trobar. Com miren, tan sols així, prestant atenció, sense objectius, sense un programa definit, sense haver de respondre a la pregunta «I tu, què en penses?», els protagonistes de *Ensuciar-se la lengua*, la pel·lícula de Jorge Larrosa que forma part d'aquesta obra.

Mensajes E-ducativos desde tierra de nadie és una invitació a suspendre, a posar en suspens, les certeses pedagògiques sobre el coneixement de l'espai públic que ha de ser transmès i els processos pels quals els subjectes que s'eduquen han de passar per accedir a aquest present. I és també una invitació perquè tots (també els educadors, formadors, mestres, investigadors, etc.) siguem com aquests nens al carrer, exposats, sense posició, sense saber, només confiats, donant-se a conèixer, mirant, prestant atenció, aventurats a rebre l'acció de l'esdevenir de l'esmentat espai i l'encontre amb els qui l'habiten.

Masschelein proposa reprendre el significat clàssic de l'educació, *e-ducere*, «guiar cap a fora»: iniciar un camí per endinsar-nos en el present, aquest present que deslligat de tota perspectiva es converteix en terra de ningú en la que només podem exposar-nos: mirar, prestar atenció i fer experiència de l'encontre.